

داشت و آموزش برایشان لذتبخش تر خواهد بود، اما برعکس، اگر ظاهر معلم شلخته باشد، این فکر را به دانش‌آموزان القا می‌کند که معلمش وظیفه‌نشناس است. این موضوع ممکن است دانش‌آموزان را به بحث‌های خصوصی هدایت و توجه آن‌ها را از کلاس درس منحرف کند.

۲. بهبود تأثیر زبان شفاهی

معلمان معمولاً برای تدریس از زبان شفاهی استفاده می‌کنند، در حالی که استفاده از زبان بدن مؤثرتر است. دانش‌آموزان معمولاً چیزی را که می‌بینند باور می‌کنند. در واقع، آن‌ها می‌توانند نگرش معلم و لحن آموزگاری آن‌ها را از زبان بدنشان متوجه شوند. در تدریس، تغییر حالت آموزگار در روحیه یادگیری دانش‌آموزان تأثیر زیادی دارد. دانش‌آموزان آموزگارانی را که سرد و جدی هستند دوست ندارند، بنابراین، آموزگار باید در تدریس، از زبان بدن هم استفاده کند.

۳. تقویت نقش اطلاعات

همان‌طور که می‌دانیم، ارتباط بین انسان‌ها از طریق زبان شفاهی و زبان بدن صورت می‌گیرد و زبان بدن به عنوان حامل اطلاعات نقش مهمی را در برقراری ارتباطات ایفا می‌کند، طوری که دیگر زبان‌ها جایگزین آن نمی‌شوند. روان‌شناسان معتقدند، کلام کمترین میزان اثرگذاری را دارد و سهم آن در ارتباط فقط ۷ درصد است. در حالی که لحن صدا ۳۸ درصد از اثرگذاری در ارتباط را شامل می‌شود و ۵۵ درصد باقی مانده نیز سهم زبان بدن است!

مهارت استفاده از زبان بدن در تدریس

در اینجا راهکارهایی را برای استفاده از زبان بدن در تدریس

زبان بدن ابزاری برای آموزش

به مجموعه‌ی کردارها و رفتارها، چگونگی بیان کلمات و حالت چهره و ایستادن فرد زبان بدن او گفته می‌شود. در کلاس درس، زبان بدن آموزگار می‌تواند بر تأثیر زبان شفاهی او بیفزاید. معلمان می‌توانند از طریق نگاه کردن به حالت چشم‌ها، صورت‌ها و توجه به فعالیت‌های دانش‌آموزان، بازخورد اطلاعات را دریافت کنند و تدریسشان را در کلاس بهبود بخشند. این روزها از ارتباطات غیر زبانی در بسیاری از حوزه‌ها استفاده می‌شود. آموزگاران باید بتوانند با کمک حالت چهره و حرکات بدن تدریس خود را ساده‌تر کنند.

کلیدواژه‌ها: زبان بدن، تدریس

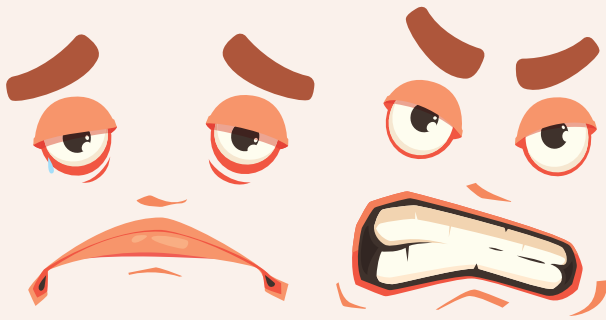
اهمیت زبان بدن

اگر آموزگار بتواند از زبان بدن خود در کلاس به درستی استفاده کند، هر نگاه، لیخند و هر فعالیت او تأثیر روان‌شناختی زیادی روی دانش‌آموزانش دارد. بنابراین، زبان بدن کاری می‌کند که از عهده‌ی زبان شفاهی خارج است. در اینجا اهمیت زبان بدن را در کلاس درس بررسی می‌کنیم:

۱. افزایش و تقویت تأثیر آموزش

در ارتباط بین آموزگار و دانش‌آموزان، حالت چهره، حرکات و وضعیت بدن، نگاه‌ها و حتی لباس‌ها و مدل موها مفهوم بسیاری برای دانش‌آموزان دارد. اگر معلمان با ظاهر آراسته و لباس تمیز و مرتب در کلاس حاضر شوند، دانش‌آموزان احساس خوبی خواهند

۳. استفاده از اشاره و حرکت در موقع سخن گفتن

معمولاً افراد برای تفسیر فعالیت‌های ذهنی و بیان مقصود دست‌ها را حرکت می‌دهند. آموزگار می‌تواند از حرکت‌های دست برای بیان معنی کلمات استفاده کند. همچنین وقتی که آموزگار فقط پشت میز خود می‌نشیند و در کلاس حرکت نمی‌کند، یکی از ابزارهای مدیریت رفتار را از دست می‌دهد. این موضوع ممکن است خیلی به نظر مهم نیاید، اما به طرز عجیبی بر رفتار دانش‌آموزان مؤثر است. راننده‌ای را در نظر بگیرید که با ماشین در حال حرکت است. وقتی به ماشین پلیس نزدیک می‌شود، خیلی با ضابطه رانندگی می‌کند، چون می‌داند به مرجع قانون نزدیک است و رعایت نکردن قانون ممکن است او را به دردسر بیندازد.

آموزگاران بیان می‌کنیم:

۱. ارتباط چشمی

چشم‌ها مهم‌ترین بخش در صورت ما هستند. عبارتی قدیمی می‌گوید: «چشم‌ها دریچه‌ی روح هستند. ارتباط چشمی در روابط بین آموزگار و دانش‌آموز نقش مهمی ایفا می‌کند. معلم به خوبی می‌داند که چطور از ارتباط چشمی در کلاس استفاده کند. بنابراین، رابطه‌های چشمی برای آن‌ها به دو نوع تقسیم می‌شود: تماس چشمی و خیره شدن.

تماس چشمی آن است که آموزگار به طور منظم دانش‌آموزان را نگاه کند. برای مثال، پس از پرسیدن سؤال، با بررسی کلاس از طریق تماس چشمی می‌تواند تشخیص دهد چه کسانی می‌خواهند پاسخ دهند. در ضمن، به دانش‌آموزانی که به پاسخ سؤال فکر نمی‌کنند، یادآوری می‌کند حواسش به آن‌ها هم هست.

خیره شدن آن است که به مدت طولانی با چشم‌های خیره به دانش‌آموز نگاه کنید و او را زیر نظر بگیرید. وقتی دانش‌آموزی استرس دارد، چشم‌های مهربان آموزگار می‌تواند او را به آرامش دعوت کند.

۲. لبخند زدن

لبخند ارتباطی با حس، اعتماد، دوستی، علاقه و هیجان برقرار می‌کند و بر ارتباط عاطفی می‌افزاید. اخم هم نارضایتی، بی‌میلی، و عصبانیت، بی‌اعتمادی، بی‌علاقگی و کمبود انرژی را نشان می‌دهد. لبخند آموزگار می‌تواند ذهن دانش‌آموزان را تسخیر کند. لبخند نه تنها می‌تواند میان آموزگار و دانش‌آموز تعامل برقرار کند، بلکه فضای کلاس درس را شاداب می‌کند. همچنین، احساسی را که با کلمه نمی‌توان بیان کرد، با لبخند می‌توان منتقل کرد.

اصول استفاده از زبان بدن برای آموزگاران

تأکید می‌کنیم آموزگاران برای استفاده از زبان بدن به‌منظور شادابی فضای کلاس، بهبود روابط بین معلم و دانش‌آموز و پیشرفت در تأثیر آموزش، به این اصل‌ها توجه کنند:

۱. استفاده‌ی مناسب و بجا

اگرچه زبان بدن می‌تواند جایگزین کلمات شود، اما دانش‌آموزان ما ناشنوا نیستند. از زبان بدن باید در جای مناسب استفاده کرد.

۲. طبیعی بودن

دانش‌آموزان همیشه از هر حرکت معلم تقلید می‌کنند. اگر زبان بدن معلم غیرطبیعی باشد، تصویر معلم را تحت تأثیر قرار می‌دهد و دانش‌آموزان سخت با او ارتباط می‌گیرند زمانی که نمی‌توانیم از کلمات استفاده کنیم، از زبان بدن بهره می‌بریم. بنابراین، زبان بدن معلم باید طبیعی و هماهنگ باشد.

۳. شفاف بودن

چیزی که آموزگار می‌گوید یا کاری که او انجام می‌دهد، بر زندگی دانش‌آموزان تأثیر عمیقی می‌گذارد. بنابراین، زبان بدن باید واضح و شفاف باشد. در غیر این صورت ارتباط بین معلم و دانش‌آموز مغشوش و یادگیری دانش‌آموزان دشوار می‌شود.

منبع

1. Xiaoling Yang, Theory and Practice in Language Studies, Vol. 7, No. 12, pp. 1333-1336, December 2017